

SUFĽER november 2024

Štátna opera je štátnou príspevkovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry SR.

divadelná sezóna 2024/25

G. Orwell: 1984 (foto: J. Žilínčár)

program program program

5. utorok 18.30

George Orwell: 1984
Réžia a choreografia: Hana Vidová
Účinkujú: Matej Výchonský, Alžbeta Talčíková, Alex Dobre a ostatní členovia Baletu Štátnej opery

Oscar Wilde: PORTRÉT DORIANA GRAYA
Réžia a choreografia: Igor Holováč
Účinkujú: Alex Dobre, Andrew Rusby, Veronika Szabová, Nina Iľieová, Matej Výchonský a ostatní členovia Baletu Štátnej opery
Tanečný dvojitul na motívy svetoznámych románov, ktorý nastaví zrkadlo súčasnej spoločnosti.

10,- €
Zľavnené vstupné: 8,- €
Permanentka A, D

7. štvrtok 18.30

Ján Móry: SLEČNA VDOVA
Dirigent: Ján Procházka, réžia: Tomáš Pilař
Účinkujú: Helena Szabová, Peter Svetlík, Tomáš Dedič, Oľga Bezačínská, Ivana Kurtulíková, Martin Popovič, Oľga Hromádová, Radoslav Kuric, Ján Haruštiak, Eva Lucká a ďalší
Elegancia a noblesa, láskavý a hravý humor v najznámejšej opere banskobystrického rodáka Jána Móryho.

12,- €
Zľavnené vstupné: 10,- €
Permanentka A, D

9. sobota 18.30

Giacomo Puccini: TURANDOT
Dirigent: Igor Bulla, réžia: Dominik Beneš
V hlavných úlohách: Veronika Miňalková, Jozef Gráf, Ondrej Mráz, Paolo Lardizzone, Katarína Hano Flórová
Pútavý a dojímavý príbeh o láske, kráse a krutosti.

15,- €
Zľavnené vstupné: 12,- €
Permanentka A, D

12. utorok 18.30

Dana Dinková – Branislav Kostka: ÉDITH PIAF
Choreografia a réžia: Dana Dinková, hudba: šansóny Édith Piaf s kompozíciou Branislava Kostku
Účinkujú: Mariana Mackurová, Veronika Szabová, Paul Gabriel Cuibus, Tomáš Laci, Alex Dobre, členovia baletného súbora a ďalší
Hudobno-dramatické a tanečné dielo o živote svetoznámej speváčky.

12,- €
Zľavnené vstupné: 8,- €
Permanentka A, D

16. sobota 19.00

POCTA ČESKEJ HUDBY: Symfónia „Z Nového sveta“ A. Dvořáka
Dirigent: Ján Procházka
Účinkuje: orchester Štátnej opery
Symfonický koncert pri príležitosti 35. výročia Nežnej revolúcie a Roka českej hudby.

7,- €
Permanentka A, D

19. utorok 10.30

Dana Dinková: NEMÉ TVÁRE / VÝKRIKY DO TICHÁ

21. štvrtok 10.30

Jiří Pauer: FERDO MRAVEC

22. piatok 10.30

Jiří Pauer: FERDO MRAVEC

23. sobota 17.00

Jiří Pauer: FERDO MRAVEC
Dirigent: Igor Bulla, réžia: Dana Dinková
V hlavných úlohách: Viliam Tužák, Tomáš Laci, Veronika Szabová, Andrew Rusby, Arturo Perez del Campo, Alex Dobre
Baletná rozprávka na motívy detskej knižky Ondřeja Sekoru v 2 dejstvách.

4,- €
5,- €
5,- €
8,- €
Zľavnené vstupné: 5,- €
Permanentka A, D

26. utorok 18.00

Georges Bizet: CARMEN
Dirigent: Igor Bulla, réžia: Dana Dinková
Účinkujú: Monika Fabianová, Diego Godoy, Michaela Kušteková, Filip Tůma, Mária Tajtáková, Judita Andelová, Peter Račko, Tomáš Dedič a ďalší
Slávna operná dráma o nespútannej láske, vášni a túžbe po slobode.

20,- €
Zľavnené vstupné: 15,- €
Permanentka A, D

28. štvrtok 17.00

Dnešný večer patrí mne: Zoltán Vongrey
Účinkujú: Zoltán Vongrey a hostia
Komorný koncert sólistu a jeho hostí v neformálnej atmosfére.

Bohéma klub Štátnej opery
10,- €
Zľavnené vstupné: 8,- €
Permanentka A, D

30. sobota 17.00

Xavier Montsalvatge: KOCÚR V ČIŽMÁCH
Dirigent: Ján Procházka, réžia: Dana Dinková
Účinkujú: Peter Račko, Andrej Vancel, Darina Benčová, Gabriel Šárošsy, Ivan Lych, Eva Lucká, Michaela Altmášiová a ďalší
Detská opera v interaktívnom spracovaní.

10,- €
Zľavnené vstupné: 5,- €
Permanentka A, D

zájazdy 7. – 28. 11. **Koncertné turné sólistov Štátnej opery v Japonsku**
13. 11. Dana Dinková – Branislav Kostka: **ÉDITH PIAF** Ružomberok, KD Andreja Hlinku

program na december 2024
3. 12. G. Verdi: AIDA (o 18.30)
6. 12. X. Montsalvatge: KOCÚR V ČIŽMÁCH (o 10.00)
7. 12. X. Montsalvatge: KOCÚR V ČIŽMÁCH (o 17.00)
20. 12. J. Strauss ml.: NETOPIER – I. PREMIÉRA!
21. 12. J. Strauss ml.: NETOPIER – II. PREMIÉRA!
28. 12. G. Bizet: CARMEN (o 18.00)
30. 12. J. Strauss ml.: NETOPIER (o 18.00)
31. 12. J. Strauss ml.: NETOPIER (o 17.00)

Zmena programu vyhradená!

PREDPREDAJ VSTUPENIEK:
Rezervácia: Tel.: 048 / 245 71 23. - 24. - 25. mobil: + 421 907 808 871, + 421 918 971 465, + 421 915 604 926, e-mail: rezervacie@stateopera.sk
Pokladnica Štátnej opery: Tel.: 048 / 245 71 20, mobil: + 421 908 324 163, Po, St: 13.00 - 16.00 h, Ut, Št: 13.00 - 17.00 h, Pia: 12.00 - 15.00 h a 45 min. pred začiatkom predstavenia.
Ďalšie informácie nájdete na internetovej stránke: www.stateopera.sk
Štátna opera, Národná 11, 974 73 Banská Bystrica
Vedúca marketingu: Mgr. Dana Kocianová, tel.: 048 / 245 71 21, e-mail: marketing@stateopera.sk

Požičovňa divadelných a detských rozprávkových kostýmov: Po - Pia: 13.00 - 15.00. Tel.: 048 / 245 257 (p. Acsová)
Dielne Štátnej opery, Jegorovova 20, Banská Bystrica

Sufľer – informačný bulletin Štátnej opery v Banskej Bystrici, č. 3. - 2024/2025. Vychádza mesačne. KURT 2/98.
Redakčné pripravili: Mgr. Alžbeta Lukáčová PhD., Mgr. Katarína Vollmannová. Grafická úprava: Peter Mráz.

Tlač:

Úvodník

Je pred nami bohatý divadelný november. Jeho dominantným podujatím bude symfonický koncert Pocta českej hudby, ktorý sa odohrá za tónov geniálneho diela Antonína Dvořáka *Novosvet'ská symfónia*. Prípadne sa ním k dôležitým osolopoločenským udalostiam medzinárodného významu. Takým je aj Noc divadiel, ktorú si každoročne pripomíname v tretiu novembrovú sobotu. Štátna opera sa tohto veľkého podujatia divadelníkov pravidelne zúčastňuje už od jeho iniciovania pre Slovensku pred 15 rokmi. Zo samotného termínu vyplýva ďalšia mimoriadna vzácna udalosť: 35. výročie Nežnej revolúcie, jedného z kľúčových medzníkov nášho novodobého histórie. Toto výročie nás zaväzuje bilančovať svoju činnosť v ére demokracie a zároveň upriamiť pozornosť na nezávislú povahu revolúcie, ktorá je v obrovskom kontraste so súčasným radikalizujúcim sa svetom. Súčasťou koncertu bude i uvedenie diela Eugena Suchoňa *Noc čarodejníka*. Obe diela súznia s jednou z dôležitých tém Noči divadiel, ktorú je otvorenosť. Mohli totiž vzniknúť len preto, že obaja skladatelia boli vo svojej dobe otvorení novým myšlienkovým a estetickým prúdom európskej skladateľskej praxe. V prípade Dvořáka išlo o otvorenosť prebyto nepoznanej, no fascinujúcej kultúre Ameriky a jej afroamerického obyvateľstva, v prípade Suchoňa o otvorenosť tradičnej hudby Slovenska, ktorú ako nonartificialný prejav svojej dobovej integrálou do vlastnej umelckej tvorby. Oba sú zároveň svedectvom spojenia českej a slovenskej kultúry. Napokon, Eugen Suchoňa – podobne, ako jeho generáciu súptovníci – profesijne vyškoľil u Vítězslava Nováka práve v Prahe. Možno povedať, že česká a slovenská skladateľská tradícia majú k sebe historický, kultúrny aj emocionálne blízko. Aj preto sa v tomto mesiaci zapájame do Roka českej hudby 2024, ktorý prostredníctvom uvádzania českej hudby tvorby slávi celý hudobný svet.

November sa zároveň nesie v znamení intenzívnych príprav na nadchádzajúcu premiéru, ktorou sa v budúcom mesiaci stane opereta Johana Straussa ml. *Netopier*. K tomuto dielu sa vraciame pravidelne, tento raz so skvelým umelckým tímom: dirigentom Jánom Procházkom, režisérkom Petrom Oravcom, kostýmovou výtvarníčkou Ludmilou Városovou a scénografom Pavlom Andraškom. Toto nesmrteľné dielo v humornom prevlede Jána Strassera už tradične uvidíme na konci roka, aby sme novú rok privítali možno už optimisticky a v rýdnej dobrotke.

Dobrou správou je aj 39. turné umelcov Štátnej opery v Japonsku. Sme pectovní, že krajina výchádzajúceho slnka opakovane prejavuje záujem o hostovanie nášho ansámblu, a že tradícia vzájomnej spolupráce pretrváva už 28 rokov. Želáme našim umelcom úspešný pobyt a šťastný návrat. Nám ostatným prajem krásne večery v Štátnej opere.

Alžbeta Lukáčová, dramaturgička

NETOPIER Záver roka 2024 bude patriť operete!

Je dlhoročnou tradíciou, že decembrová premiéra v Štátnej opere patrí žánru operety. Práve omdavilo si zakladá na tom, že uvádza tento dnes do veľkej miery opomáňaný a zabúdaný žáner. Opereta totiž nesie istú chuťvnu vznešenosti, elegancie, horko-sladkých príbehov a monárchickej nostalgije. Vývoj operety je dnes už ukončenou kapitolou, no jej popularita v verejnosti stále pretrváva. Napokon, platí to aj pre umelcký ansámbl divadla, ktorý v operete môže uplatniť svoje zručnosti vybudované v žánri opery, keďže nejedna opereta môže byť z hľadiska zvládnutia vokálnych partov interpretačnou výzvou. Platí to aj pre svojich *Netopier* Johanna Straussa ml., ku ktorej sa vraciame po 18 rokoch od jej posledného uvedenia a bude mať premiéru 20. a 21. decembra.

Netopier (*Die Fledermaus*), komická opereta v troch dejstvách, mala svetovú premiéru vo Viedni v roku 1874 a zakrátko sa stala mimoriadne populárnou. Vznikla na základe burlesky *Váznieu* Juliusa Rodericha Benedixa. Tú prepracovali Offenbachovi libretisti Meilhac a Halévy do podoby komédie *Réveillon* (uvedená v Paríži v roku 1872). Napokon sa táto hra dostala na spracovanie Karlovi Hafnerovi a potom i Richardovi Genéemu, aby ju ponúkli na zhudobnenie Johannovi Štrausovi ml. Spojením parížskeho sklonu k paródii s viedenským šarmom vytvoril Strauss dielo, ktoré sa stalo synonymom svojho žánru. Obsahuje päťvú hudbu, bezprostredné a zapamätateľné melódie, tanečné scény a výpne dejové zápletky. Príbeh obsahuje všetko, čo správna opereta má mať: lásku i pomstu, záhany pesťv, prezliekacie soény, prekvapenia i romantické chvíľky.

Inscenáciu pripravuje skupený tím umelcov, ktorí so Štátnou operou dlhoročne spolupracujú. Hudobného našudovania sa ujal domáci dirigent Ján Procházka, réžiu vytvoril Peter Oravec, kostýmové návrhy Ludmila Városová a scénu Pavol Andraško.

Spoznajme

PREDSTAVUJEME NOVÚ SÓLISTKU BALETU ŠTÁTNEJ OPERY

Nina Iľieová

V roku 2017 sa stala členkou baletného súbora Štátnej opery, kde účinkuje v mnohých tanečných, baletných, operných, operetných a muzikálových produkciách. Okrem toho, že je aktívnou umelkyňou v rôznych tanečných projektoch, venuje sa aj pedagogickej činnosti. V roku 2022 ukončila doktorandské štúdium na Hudobnej a tanečnej fakulte VŠTMU.

mnohým prekážkam, takže sa teším na nové tanečné, ale aj herecké výzvy, pretože táto rola priniesie.

G. Orwell: 1984 / O. Wilde: Portrét Doriana Graya foto: J. Žilínčár

ŠTÁTNA OPERA BLIŽŠIE K ĽUDOM

Juliána Kvasnová PR nastupuje na novú vodiaciu PR manažérku

Do divadla som nastúpila v roku 2011 na pozíciu šepkárky, neskôr som dohľadala na technickú stránku predstavení ako inšpicientka a napokon som pracovala na mieste umelckej tajomníčky. Po materskej dovolenke sa do Štátnej opery vraciam na novú pozíciu PR manažérky. Moje zoznámene sa s operou bola láska na prvé počutie. Aj preto by som na svojom novom mieste chcela prispieť k tomu, aby sa každé predstavenie stalo pre diváka neopakovateľným zážitkom – tak, ako to bolo aj v mojom prípade. Uvedomujem si, že žáner opery má stáročnú, bohatú a nádhernú tradíciu, ktorú stojí za to predstaviť mladšej aj staršej generácii divákov. Preto sa na mieste PR manažérky pokúsim zamerať nielen na tradičné formy propagácie, ale budem využívať aj moderné technológie, ktoré oslovia širšie publikum a zvýšia záujem o operu.

Juliána Kvasnová, PR manažérka

Pripravujeme

NOC DIVADIEL

Pocta českej hudby

Symfonický koncert venovaný výročiam Roku českej hudby a Nežnej revolúcie

A. Dvořák: Noc čarodejníka
E. Suchoňa: Symfónia č. 9 e mol, op. 95 „Z Nového sveta“

Dirigent: Ján Procházka, Účinkuje: orchester Štátnej opery
Koncertný majster: Oldřich Husák

Štátna opera v predvečer 35. výročia Nežnej revolúcie oslavuje túto miesto udalosť moderných dejín Slovenska. V duchu česko-slovenskej vzájomnosti a dlhej spoločnej histórie našich národov sa zároveň pripája k Roku českej hudby 2024 a vyjadruje jej poctu jedným z najgeniálnejších diel klasickej hudby – *Symfóniou č. 9 e mol „Z Nového sveta“* Antonína Dvořáka. *Novosvet'ská* vznikla v roku 1893 ako vrcholné dielo skladateľových tvorivých síl, v ohromení novým prostredím a novými kultúrnymi podnetmi. Tie mu poskytol pobyt v Spojených štátoch amerických i súhra ďalších priaznivých okolností: vykryštalizovaný kompozičný štýl, finančná nezávislosť, vedomie, že je „vyslancom“ českej hudby v Amerike i ambícia vytvoriť dielo mimoriadnych kvalít. Do symfónie premietol atmosféru dynamicky sa rozvíjajúcej krajiny, spleť kultúr a etnik, dojmy z amerického vidieka i nostalgickú túžbu po domove a rodine. Pôsobivosť diela spočíva v silných melódických líniách a ich spevnosti, strhujúcej rytmike, temperamente a isteť výrazovej čistote, ktoré sú vzájomne vyvážené. Charakteristickým znakom sú homogeniscie na témy jednotlivých častí dodávajúce významnú reminiscenčnú ráz.

Symfónia „Z Nového sveta“ patrí k tým dielam, ktoré sa navždy zapisujú do pamäte poslucháčov. Jej Largo zaznelo na pohrebe amerických prezidentov Franklina Roosevelta a Geralda Forda, a jeho motív napísal jeden z Dvořákových žiakov v USA veľmi populárny spirituál *Go! Home*. Astronaut Neil Armstrong si nahrávku *Novosvet'skej* zbral so sebou na misiu Apollo 11. V našom prostredí je známa i z oscarového filmu *Kolja*.

Súčasťou koncertu bude i uvedenie orchestrálny suity Eugena Suchoňa *Noc čarodejníka*, ktorú vznikla v roku 1927 na motívy Merežkovského románu *Leonardo da Vinci*, pôvodne ako dielo pre klavír. Koncom 70. rokov bola zvidenaná do orchestrálny podoby.

Noc divadiel 16/11/2024
15. ročník otvorených divadiel
www.nocdivadiel.amk

noc diva diel

od roku 2024 zastáva pozíciu odbornej asistentky na tunajšej Katedre tanečnej tvorby HTF. Založila projekt baletných lekcií Sólistka Baletu Štátnej opery.

Ďedem rokov si v tvojej umelckej ako člena baletného súbora. So sa zmení v tvojej pôsobenia praxi po tom, čo si prešla na sólistickú pozíciu?

Hoci som mala možnosť stvárniť niektoré sólové úlohy aj ako členka zboru, predpokladám a dúfam, že s novou pozíciou mi pribudnú malé alebo veľké úlohy v tanečných, ale aj netanečných predstaveniach, akými sú opery alebo operety.

Budeš pokračovať vo svojich úlohách v tituloch, do ktorých si bola obsadená doteraz?

Niektoré tituly som síce prenechala „služobne mladším“ kolegyňam, ale stále účinkujem vo väčšine predstavení aj v zborových tancoch. Takéto zmeny sa dejú pomaly a postupne, pretože pri veľkom množstve predstavení, aké hráme v Štátnej opere, nie je vždy možné hneď zmeniť obsadenie – najmä z časového, ale veľakrát aj z personálneho hľadiska.

V Baleta Štátnej opery, najmä po jeho osamostatnení, prebiehajú zmeny. Ako ich vnímaš a ako si (nielen z pozície interpretky, ale aj pedagogicky) predstavuješ jeho podobu a fungovanie po personálnom dobudovaní?

Veľmi ma teší, že sa po osamostatnení súbora podarilo vytvoriť miesto stabilného baletného majstra-repetitora, pretože pedagogickú činnosť vykonávala vždy niektorá kolegyňa z členiek baletu (aspoň odkedy si ja pamätám). V praxi to znamená, že aktívne tancovala v predstaveniach, ale zároveň viela každodenné tréningy a skúšky, čo muselo byť veľmi náročné. Verím, že do budúcnosti sa podarí rozšíriť súbor aj v radoch tanečníkov po personálnej stránke, pretože v mnohých predstaveniach je jeden člen súboru obsadený do viacerých úloh alebo veľakrát nemá možnosť sa s niekým alternovať. Súbor sa rozšíriť aj o nových zahraničných členov, najnovšie k nám pribudla sólistka Hui-Yi Wen z Taiwanu a sólista Paul Gabriel Cuibus z Rumunska.

Budeš mať ako sólistka svojho stabilného tanečného partnera? Alebo to takto v praxi nefunguje?

V našom súbore si tanečný partner striedame, takže niekedy tancujeme s jedným a inokedy s druhým. Závisí to od úloh, ktoré stvárujeme. Ja osobne to považujem za prínos, pretože sa naučíme pracovať s rôznymi tanečnými partnermi, z ktorých každý je svojím spôsobom jedinečný.

Ák máš očakávanie od svojej novej pozície?

Som prečíslená, že s novou pozíciou ma čakajú nové tanečné výzvy a určite aj väčšia zodpovednosť. Túto zmenu beriem s veľkou pokorou, vďakou a rešpektom. Veľmi sa teším na nové projekty.

Čo ťa čaká v aktuálnej sezóne?

Samozrejme, účinkovanie v tituloch z aktuálneho repertoáru. Budeme pripravovať aj novú tanečnú premiéru *Frida* inspirovanú životom mexickej umelkyne Fridy Kahlo, v ktorej by som mala stvárniť jednak hlavnú postavu a jednak jednu z menších rolí. Frida Kahlo bola svojská a inšpiratívna žena, ktorá vedla veľmi zaujímavý život aj napriek

ŠTÁTNA OPERA ODCHÁDZA NA SVOJE 39. TURNÉ PO JAPONSKU, ktoré bude spojením umenia, kultúry a vzdelávania

V rámci Štátnej opery už po 39. raz zavíta do Japonska. V rámci turné naši umelci prinesú divákovi operu *Bohéma* od Giacomu Pucciniho, ktorá patrí medzi najobľúbenejšie diela celého repertoára na svete. Jednou z hlavných novinek tohto turné je aj prítomnosť dvoch výnimočných spevákov v úlohe Mimi – hosťujúcej sólistky Réky Kristof a našej štátočky Patricie Malovec. Po ich boku sa predstaví obľúbený tenorista Peter Malý, ktorý sa spolu s dlhoročným sólistom japonskej opery Dušanom Šimom vracia na japonské pódium po niekoľkých rokoch. V úlohe Musetty sa predstaví sopránistka Katarína Procházková a postavu Marcela stvárni barytonista Šimon Svítok. Korepetitorka Martina Svitková sa opäť stará o hudobnú prípravu sólistov a bude ich sprevádzať na všetkých predstaveniach.

Jedným z hlavných cieľov nového generálneho riadenia Štátnej opery Šimona Svitka v Japonsku je vytvárať nové vzdelávacie iniciatívy a programy, ktoré by umožnili mladým japonským umelcom študovať na Slovensku alebo v rámci koncertných turné priamo spolupracovať s našimi umelcami. Veríme, že sa podarí nadviazať cennú spoluprácu.

Divácka cena

Ďakujeme všetkým divákovi, ktorí sa zapojili do ankety Divácka cena 2024. Štátna opera sa rozhodla vylosovať jedného z Vás a obdarovať ho hodnotnou ročnou cenou. V novembri sa štáste usmialo na pani **Lenku Kristofčákovú z Banskej Bystrice**, ktorej srdečne gratulujeme! Knihu o dejinách Štátnej opery s podpismi sólistov a dirigentov si môže vyzdvihnúť v pokladni Štátnej opery v čase otváracích hodín.

Jubilanti

V novembri osláv svoje životné jubileum naša kolegyňa: **Eva Petráňová**, umelcká krajička

Srdečne blahoželáme!